

2. Презумпція правомірності договору й віндикація URL: <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=12119>
- 4.
3. Вісник БСУ № 9(169). 2014. URL:[http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/6e9240ae6c29637dc2257f15002cfcb7/\\$FILE/Visnyk%209-2014%20web.pdf](http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/6e9240ae6c29637dc2257f15002cfcb7/$FILE/Visnyk%209-2014%20web.pdf).
4. Постанови Пленуму Верховного суду України «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними».URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-09>.
5. Постанова від 17 лютого 2016 року № 6-2407цс15 URL: [http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D0CD3C9D6791D203C2257F94004937C4](http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D0CD3C9D6791D203C2257F94004937C4).
6. Постанова Вищого господарського суду України від 14 березня 2017 року URL:https://protocol.ua/ua/postanova_vgsu_vid_14_03_2017_roku_u_spravi_38_5005_5752_2012/

Марина Володимирівна Дубинська – студентка III курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Яна Михайлівна Садикова** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ПРО ВІДІБРАННЯ ДИТИНИ

Питання про відібрання дитини віднесено як до компетенції органу опіки та піклування, так і компетенції суду. Рішення про відібрання дитини відповідно може бути прийняте цими двома органами.

Відповідно до ст. 161 СК України, якщо мати та батько, які проживають окремо, не дійшли згоди щодо того, з ким із них буде проживати малолітня дитина, спір між ними може вирішуватися органом опіки та піклування або судом. При цьому, якщо орган опіки та піклування або суд визнав, що жоден із батьків не може створити дитині належних умов для виховання та розвитку, на вимогу баби, діда або інших родичів, залучених до участі у справі, дитина може бути передана комусь із них. Якщо дитина не може бути передана жодній із цих осіб, суд на вимогу органу опіки та піклування може постановити рішення про відібрання дитини від особи, з якою вона проживає і передання її для опікування органу опіки та піклування.

Ч. 1 ст. 162 СК України визначено, що якщо один із батьків або інша особа самочинно, без згоди другого з батьків чи інших осіб, з якими

на підставі закону або рішення суду проживала малолітня дитина, або дитячого закладу (установи), в якому за рішенням органу опіки та піклування або суду проживала дитина, змінить її місце проживання, у тому числі способом її викрадення, суд за позовом заінтересованої особи має право негайно постановити рішення про відібрання дитини та повернення її за попереднім місцем проживання.

Згідно зі ст. 170 СК України суд може постановити рішення про відібрання дитини від батьків або одного з них, не позбавляючи їх батьківських прав, якщо вони ухиляються від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини, жорстоко поводяться з нею, є хронічними алкоголіками або наркоманами чи вдаються до будь-яких видів експлуатації дитини, примушують її до жебракування та бродяжництва, а також в інших випадках, якщо залишення дитини у них є небезпечним для її життя, здоров'я і морального стану. У цьому разі дитина передається другому з батьків, бабі, дідові, іншим родичам – за їх бажанням або органів опіки та піклування.

Відповідно до п. 8 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 якщо виникла безпосередня загроза життю або здоров'ю дитини, орган опіки та піклування, якому стало відомо про це, приймає рішення про негайне відібрання дитини у батьків або осіб, які їх замінюють. Для прийняття рішення про негайне відібрання дитини у батьків служба у справах дітей подає голові районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади відповідне клопотання. Після надходження клопотання голова чи інша уповноважена особа районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади протягом одного дня розглядає порушене питання та приймає відповідне рішення.

На підставі рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті (у разі утворення) ради, сільської, селищної ради об'єднаної територіальної громади служба у справах дітей разом з уповноваженим підрозділом органів Національної поліції, представниками закладу охорони здоров'я вживають заходів до відібрання дитини у батьків та тимчасово влаштовують її відповідно до пункту 31 Порядку.

Про відібрання дитини у батьків орган опіки та піклування того ж дня письмово інформує прокуратуру за місцем проживання дитини та у семиденний строк після прийняття рішення звертається до суду з

позовом про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або відібрання дитини у матері, батька без позбавлення батьківських прав.

Примусове виконання рішення про відібрання дитини здійснюється органами державної виконавчої служби в порядку коментованої статті на підставі виконавчих листів, що видаються судами. Щодо строків видачі виконавчих листів, то відповідно до ст. 430 ЦПК України суд може допустити негайне виконання рішень у справах про відібрання дитини і повернення її тому, з ким вона проживала (п. 5).

Відібрання дитини як спосіб захисту прав та законних інтересів є досить специфічним, оскільки насамперед стосується захисту прав дитини. Виконання рішень про відібрання дитини має також відбуватися в світлі цього положення. Специфіка діяльності державного виконавця з виконання рішень про відібрання дитини має полягати в тому, що треба враховувати психічний стан дитини, а тому засоби мають обиратись і застосовуватись з певною обережністю. В будь-якому разі виконання рішення про відібрання дитини державний виконавець проводить виконавчі дії за обов'язковою участю особи, якій дитина передається на виховання, із залученням представників органів опіки і піклування.

У разі прийняття рішення судом про відібрання дитини від особи, з якою вона проживає і передання її для опікування органу опіки та піклування (якщо цього потребують її інтереси), суд не повинен визначати при цьому конкретний заклад (Постанова Пленуму ВСУ від 30.03.2007 № 3 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав»). При виконанні цього рішення дитина має бути передана саме представникові органу опіки та піклування, а вже потім влаштована до відповідного закладу.

Під час виконання зазначеної категорії виконавчих документів у виконавця можуть виникнути складнощі психологічного і педагогічного характеру. У такому разі державний виконавець може залучити представників органів та установ освіти, медичних працівників в порядку, передбаченому для залучення до участі у виконавчому провадженні спеціалістів (ст. 20 Закону).

При виконанні виконавчих листів за рішеннями про відібрання дитини необхідно оцінити поведінку сторін. У процесі примусового виконання боржник може проявляти агресію, грубість, в свою чергу стягувач не завжди вмітиме знайти підхід до дитини. Окрім того при виконанні рішення про відібрання дитини не допускається застосовувати до дитини заходи фізичного впливу (п. 8.5 Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5). У такій ситуації, коли дитина чинить супротив передачі її стягувачеві, здійснювати примусове

відібрання дитини будь-якого віку є таким, що буде завдавати шкоди інтересам дитини.

Окремо слід звернути увагу на порядок відібрання дитини та повернення її до іноземної держави. Механізм взаємодії органів виконавчої влади визначено положеннями Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року. Питання повернення до України або з України до іноземної держави дитини, яка незаконно вивезена (переміщена) або утримується будь-якою особою, та забезпечення реалізації права доступу до дитини, якщо такі дії порушують права іншої особи на опіку (піклування) над дитиною і не містять складу злочину, визначає Порядок виконання на території України Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2006 № 952.

Відповідно до зазначеного Порядку примусове виконання рішення суду про зобов'язання боржника повернути дитину здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

Юлія Володимирівна Кузьмочка – студентка III курсу Львівського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Юлія Володимирівна Верхола- викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ

ГАРАНТІЇ ПРАВ КЛІЄНТІВ ЗА ДОГОВОРОМ НАДАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

До гарантій прав клієнтів за договорами із надання професійної правничої допомоги як «слабкої» сторони відноситься чітке встановлення прав і обов'язків сторін та можливість розірвати договір у разі порушення його прав [1].

Договір про надання професійної правничої допомоги (правової послуги) є різновидом договорів про надання послуг, а тому на нього поширюються загальні положення Глави 63 Цивільного кодексу України (далі ЦК України) «Послуги. Загальні положення» (статті 901-907 ЦК України). Дослідження договорів про надання професійних правничої допомоги доцільно проводити через призму договорів про надання послуг, різновидом яких вони є, а отже, шляхом співставлення частини з цілим та виокремлення тих особливостей, які притаманні саме для договорів про надання правової допомоги (правової послуги) [2].